

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4559/2020
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Станимировић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Елизабета Ненин, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5228/19 од 03.06.2019. године, у седници одржаној 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧУЈЕ, пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5228/19 од 03.06.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Трстенику П 174/19 од 27.09.2019. године у делу којим је утврђено право власништва на непокретности и одлуци о трошковима поступка.

У преосталом делу се ревизија тужилаца **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 37.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Трстенику П 174/19 од 27.09.2019. године, ставом првим изреке, утврђено је према туженом да су тужиоци власници и то: АА у квоти $\frac{3}{4}$ а ББ у квоти од $\frac{1}{4}$ по основу наслеђа деде ГГ, бабе ДД и оца ЋЋ, бивших из ..., на кат. парцели бр. ... „...“ њива четврте класе површине 55,67 ари КО ..., коју је деда тужилаца ГГ стекао одржајем, па се делимично поништава поравнање закључено на записнику пред Среским судом у Трстенику дана 10.08.1968. године у предмету П бр.2509/60 у делу који се односи на ову парцелу, што је тужени дужан признати и дозволити да се ова кат. парцела у СКН Трстеник испише са његовог имена и упише на име тужилаца у наведеним идеалним уделима, на основу ове пресуде која ће служити као основ промене власништва. Ставом

другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима на име трошкова поступка исплати 120.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5228/19 од 03.06.2020. године, ставом 1. изреке, наведена првостепена пресуда је преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца у целости, као неоснован. Ставом 2. изреке, тужиоци су обавезани да туженом на име трошкова парничног поступка исплате 127.650,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате. Ставом 3. изреке, одбијен је део захтева туженог на име законске затезне камате на износ накнаде трошкова парничног поступка досуђен у ставу другом изреке почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да је делимично основана због погрешно примењеног материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводи ревизије не садрже конкретно назнаку битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у другостепеном поступку, на које се паушално указује.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ЕЕ, заједнички правни претходник парничних странака (туженом је био деда, а тужиоцима чукун деда) био је власник катастарских парцела ... и ..., обе у КО Међу парничним странкама је било неспорно, а што је утврђено и увидом у списе предмета Среског суда у Трстенику Г бр.1771/55, да је сада пок. ЕЕ закључио поравнање са сада пок. ГГ, дедом тужилаца, који му је био унук по раније умрлом сину ЂЂ, којим га је оделио и дао му на име удела у имовини, у својину и државину кат. парцелу ... КО Поравнањем закљученим пред Среским судом у Трстенику 10.08.1960. године (погрешно наведеном годином као 1968) у предмету П 2509/60 пок. ЕЕ је оделио унука – овде туженог ВВ, дајући му у својину спорну кат. парцелу бр. ... КО ..., која се налази поред Међутим, уместо да буде уведен у посед ове кат. парцеле (предметне), тужени је био грешком уведен у посед јужног дела кат. парцеле бр. ... која има приближно исту површину, а деда тужилаца пок. ГГ је био уведен у посед кат. парцеле бр. ... и преосталог дела кат. парцеле ... обе КО Он је предметну парцелу обрађивао од 1967. године до своје смрти 1991. године. Иза њега су као законски наследници остали супруга ДД, сада покојна и син ЂЂ који је преминуо 24.03.1996. године, од када наведену кат. парцелу користе тужиоци – његови законски наследници. Све то време тужени је био у државини јужног дела кат. парцеле ..., у чији посед је био уведен. До сазнања да је постојала заблуда у погледу фактичког стања парцела које држе дошло је 2015. године када је манастир хтео да откупи суседну – предметну кат. парцелу

..., када је утврђено да се иста води на име туженог, као и да земљиште које се налази поред манастира не представља део кат. парцеле бр. ..., већ да је реч о кат. парцели бр.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је сада пок. ГГ – деда тужилаца спорну кат. парцелу бр. ... стекао одржајем на основу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, будући да је био њен савестан држалац у периоду дужем од 20 година (од 1967. године па до смрти 1991. године), због чега је иста у време његове смрти представљала његову заоставштину и прешла на његове законске наследнике на основу чланова 206. и 212. Закона о наслеђивању. Следом тога је закључио да је иза његове смрти, а потом и његове супруге ДД, право власништва на овој кат. парцели по основу наслеђа стекао отац тужилаца сада пок. ЂЂ, а након његове смрти овде тужиоци као његови законски наследници, којима зато припада тражено право својине на предметној кат. парцели и то у идеалним уделима опредељеним њиховим тужбеним захтевом.

Код чињенице да је по судском поравнању из 1960. године туженом припала у својину спорна кат. парцела ..., првостепени суд је у контексту утврђеног чињеничног стања поништио ово поравнање у делу који се односи на ову катастарску парцелу.

Другостепени суд је заузео супротно правно становиште и одбио тужбени захтев у целисти, оценивши да тужиоци немају активну легитимацију у овој правној ствари из два разлога. Први је, да они нису могли тражити поништај наведеног судског поравнања закљученог 10.08.1960. године јер поништај истог могу захтевати само учесници – уговорачи поравнања, а не трећа лица – овде тужиоци који га нису закључили. Други разлог је тај што носилац и стицалац права обавеза може бити само лице са правним субјективитетом, па тужиоци не могу захтевати да се утврди неко право покојном лицу (сада покојном ГГ).

Међутим, основано се у ревизији тужилаца истиче да су они у овој парници тражили да се утврди њихово право својине на предметној кат. парцели бр. ..., а не право својине њиховог пок. деде ГГ, обзиром да је питање основа стицања његовог права власништва (такозваним ванредним одржајем) расправљено као претходно правно питање, али оно није било обухваћено декларативним тужбеним захтевом. По оцени овога суда се зато као правилно прихвата изложено правно становиште првостепеног суда.

Правилно је донета и одлука о трошковима првостепеног поступка, због чега је и она потврђена на основу члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Следом тога је, другостепена пресуда преиначена на основу члана 416. став 1. ЗПП, и одлучено као у ставу првом изреке.

Одлука којом је одбијен захтев за поништај судског поравнања заснована је на правилној примени материјалног права јер за уговор о поравнању на основу члана 1093. став 1. Закона о облигационим односима, важе одредбе о двостраним уговорима ако за њега није предвиђено нешто друго, а поништај уговора у смислу члана 112. истог закона,

могу захтевати само уговорачи. Зато нису основани ревизијски наводи тужилаца о погрешној примени материјалног права у погледу ове одлуке.

Нису основани ревизијски наводи којима се указује на погрешно утврђено чињенично стање, с обзиром на то да ово не може бити ревизијски разлог на основу члана 407. став 2. ЗПП.

На основу изложеног, одлучено је на основу члана 414. став 1. ЗПП, као у ставу другом изреке ове пресуде.

Тужиоцима припада тражена накнада трошкова у одређеној висини, на име састава ревизије у висини од 18.000,00 динара према важећој АТ и на име судске таксе за ревизију и одлуку по ревизији од укупно 19.500,00 динара, према важећој ТТ, а све на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 165. став 2. ЗПП, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић